

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 418 /2013

**ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β΄)**

Συνεδρίαση της 2ας Δεκεμβρίου 2013

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Χριστόδουλος Μπότσιος, Θεόδωρος Ψυχογιός, Ευγενία Βελώνη, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Χανής, Ελένη Σβολοπούλου, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ. 514.5/Αρ. σχ.2896/22-07-2013 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου/Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος – (Ελληνικής Ακτοφυλακής/Δνση Γενικής Αστυνόμευσης και Κανονισμών Λιμένων/Τμήμα δ' - Οργάνωσης νομοθεσίας και κανονισμού λιμένων).

Περίληψη Ερωτήματος: *Εάν νομίμως η εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛ... Α.Ε.» δύναται, κατά την εκτέλεση εργασιών πρόσδεσης – απόδεσης και επιφυλακής δεξαμενοπλοίων, να ζητεί ρυμουλκά με ανώτερες προδιαγραφές και απαιτήσεις σε σχέση με τις αντίστοιχες που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 7 του υπ' αριθμ. 01 Γενικού Κανονισμού Λιμένων (Β' 336), όπως ισχύει, καθώς και στις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του υπ' αριθμ. 59 Ειδικού*

Κανονισμού Λιμένα Θεσσαλονίκης (B' 1677), όπως έχει τροποποιηθεί από τους υπ' αριθμ. 60 (B' 1148), 62 (B' 722) και 64 (B' 1761) όμοιους Ε.Κ.Λ.

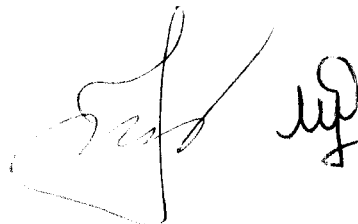
Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε, ως εξής:

I. Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα συνοδεύοντα αυτό έγγραφα στοιχεία προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό, με βάση το οποίο υποβλήθηκε το ερώτημα:

α. Με τον υπ' αριθμ. 01 Γενικό Κανονισμό Λιμένος «Περί ρυμουλικών εργασιών λιμένος» (B' 336), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον υπ' αριθμ. 43 (B' 916) όμοιο, ρυθμίζονται τα θέματα των ρυμουλικών εργασιών λιμένος και των ρυμουλκών λιμένος. Ειδικότερα, αναφορικά με τα ρυμουλκά επιφυλακής, στο άρθρο 7 του ανωτέρω Γ.Κ.Λ. παρατίθεται πίνακας με την αντιστοιχία/αναλογία ιπποδύναμης ρυμουλκών επιφυλακής σε σχέση με την χωρητικότητα του προς φύλαξη πλοίου και ορίζεται ρητώς ότι ο πίνακας αυτός είναι ενδεικτικός, ενώ ο τελικός προσδιορισμός της ισχύος του προσλαμβανομένου ρυμουλκού έγκειται στην εκτίμηση και ευθύνη του πλοιάρχου.

β. Εξ' άλλου, με τον υπ' αριθμ. 59 Ειδικό Κανονισμό Λιμένα Θεσσαλονίκης (B' 1677), όπως ισχύει, ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ασφαλή λειτουργία αγκυροβολίων φορτοεκφόρτωσης πετρελαιοειδών στο Β-ΒΔ όρμο Θεσσαλονίκης. Στο άρθρο 4 του Κανονισμού αυτού παρατίθεται πίνακας, με τον οποίο προσδιορίζεται ο αριθμός Ρ/Κ και ελάχιστης ιπποδύναμης αυτών, για την επιφυλακή των Δ/Ξ στα ναύδετα των εγκαταστάσεων και στο άρθρο 5 του ίδιου Κανονισμού παρατίθεται πίνακας απαιτούμενου αριθμού Ρ/Κ και ελάχιστης συνολικής ιπποδύναμης αυτών, για την πλοήγηση των Δ/Ξ στα ναύδετα των εγκαταστάσεων. Οι τιμές που περιλαμβάνονται στον τελευταίο πίνακα δεν είναι δεσμευτικές και δύναται ο πλοίαρχος να προσλάβει, κατά την κρίση του, αριθμό Ρ/Κ μεγαλύτερο ή Ρ/Κ

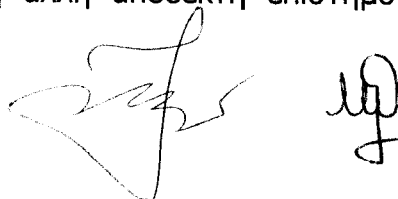

ισχύος μεγαλύτερης των αναγραφόμενων στους παραπάνω πίνακες, αναλόγως των επικρατουσών καιρικών συνθηκών.

Υ. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΠΔ-1904/30-11-2012 επιστολή της προς δραστηριοποιούμενες στην ως άνω περιοχή Κοινοπραξίες Ρυμουλκών και ναυτικούς πράκτορες (Ναυτιλιακό Όμιλο Γ....., Κ/Ξ Ρυμουλκών Μεγαλόχαρη, Ναυτιλιακή Κοινοπραξία Β – Ζ και τον Σύλλογο ναυτικών πρακτόρων Θεσ/νίκης), η εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛ..... Α.Ε.», έχουσα ως γνώμονα την ασφάλεια των θαλασσιών εγκαταστάσεων της, γνωστοποίησε στις Κοινοπραξίες τις απαιτούμενες από 1-1-2013 προδιαγραφές των ρυμουλκών που θα εκτελούν υπηρεσία πρόσδεσης/απόδεσης και επιφυλακής των δεξαμενοπλοίων τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες της στις θαλάσσιες εγκαταστάσεις της, στο λιμένα της Θεσσαλονίκης. Ειδικότερα, με την επιστολή της αυτή καθορίζονται, μεταξύ άλλων, η απαιτούμενη ηλικία των ρυμουλκών (για τα οποία προβλέπεται ότι αυτά που είναι ηλικίας μικρότερης των 20 ετών έχουν προτεραιότητα σε όλες τις προαναφερόμενες εργασίες, έναντι των παλαιότερων της εικοσαετίας), τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά, οι ιπποδυνάμεις και η συνολική ελκτική δύναμή τους.

Εν συνεχεία, η ανωτέρω ανώνυμη εταιρεία με την υπ' αριθμ. ΔΠΔ-1914/27-12-2012 επιστολή της, που απευθύνεται στους ίδιους αποδέκτες, τροποποίησε το περιεχόμενο της παραπάνω επιστολής της, κυρίως σε ότι αφορά στους χρόνους εφαρμογής των απαιτήσεών της. Συγκεκριμένα γνωστοποίησε στις Κοινοπραξίες ότι από 15-01-2013 όλα τα χρησιμοποιούμενα στις εγκαταστάσεις σαν ρυμουλκά επιφυλακής πρέπει να είναι ηλικίας μικρότερης των 20 ετών και τύπου ASD/TRACTORS (με ελικοπηδάλια) ή TWIN SCREW (διπλοέλικα), ενώ όσον αφορά τις εργασίες πρόσδεσης/απόδεσης, μέχρι 31-12-2013, ότι θα χρησιμοποιούνται όλοι οι τύποι ρυμουλκών που επιτρέπονται από τους υφιστάμενους Κανονισμούς λιμένος. Τέλος, γνωστοποίησε ότι από 01-01-2014 όλα τα χρησιμοποιούμενα στις εγκαταστάσεις της ρυμουλκά, για όλες τις εργασίες (πρόσδεσης/απόδεσης και επιφυλακής) πρέπει να είναι ηλικίας μικρότερης των 20 ετών και τύπου ASD/TRACTORS (με ελικοπηδάλια) ή TWIN SCREW (διπλοέλικα).

δ. Μετά ταύτα η Πανελλήνια Ένωση Πλοιοκτητών – Εφοπλιστών Ρ/Κ – Ν/Γ «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ» την 21-1-2013 υπέβαλε στο Γραφείο του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου την από 18-1-2013 (με αρ. πρωτ. ΥΝΑ 316/21-1-2013) επιστολή της, με την οποία θέτει δύο (2) ερωτήματα σχετικά με το εάν έχει ισχύ το παραπάνω έγγραφο της Α.Ε. «ΕΛ.....», παρότι οι προδιαγραφές που θέτει έρχονται σε αντίθεση με ισχύοντα Ε.Κ.Λ., που έχει εγκριθεί με Υπουργική Απόφαση και με το αν πράγματι υπάρχουν οι λόγοι για να τεθούν νέες προδιαγραφές, για ποίο λόγο δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία που προσδιορίζεται στον υπ' αριθμ. 43/2006 (Β'916) Γ.Κ.Λ. Με την ίδια δε επιστολή αμφισβητεί την άποψη που εξέφρασε ο Δ/ντης Γενικής Αστυνόμευσης και Κανονισμών Λιμένων του ΥΝΑ, δια του υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.514.2/2012/αρ. σχ.4240/20-12-2012 εγγράφου του, σύμφωνα με το οποίο ο υπ' αρ. 01 Γ.Κ.Λ. και ο υπ' αρ. 59 Ε.Κ.Λ. Θεσ/νίκης θέτουν «.....μόνο ελάχιστες απαιτήσεις αναφορικά με προδιαγραφές ρυμουλκών για την εκτέλεση ρυμουλκικών εργασιών....» και ότι «κατά την άποψη της Υπηρεσίας, ο καθορισμός, από την εταιρεία ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. προδιαγραφών ρυμουλκών που θα εξυπηρετούν τα πλοία που προσεγγίζουν στις εγκαταστάσεις της, οι οποίες είναι αυστηρότερες από τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπουν οι υφιστάμενοι κανονισμοί λιμένα, αποτελεί επιχειρηματική πρωτοβουλία η οποία, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις, δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση από την υπηρεσία στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.....». Περαιτέρω εκφράζει την άποψη ότι οι προδιαγραφές που τίθενται από τον Κανονισμό είναι πλήρεις και όχι ελάχιστες και επομένως τυχόν επιπρόσθετες προϋποθέσεις που θέτει η Α.Ε. «ΕΛ.ΠΕ.» εμφανίζονται αντίθετες με ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις. Επιπλέον, επί του ζητήματος αυτού ισχυρίζεται ότι η Υπηρεσία δεν διευκρινίζει: αα) με ποιόν εθνικό κανόνα και με ποια τεχνική μελέτη ή άλλη επιστημονικά αποδεκτή μέθοδο, αφού συνέκρινε τη σχέση ιπποδύναμης και ελκτικής ισχύος, απεφάνθη ότι η ελκτική ισχύς, που θέτει ως προδιαγραφή η εταιρεία ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε., αποτελεί αυστηρότερη προδιαγραφή σε σχέση με την ιπποδύναμη του ρυμουλκού, που θέτει ο εν ισχύ Ε.Κ.Λ. Θεσ/νίκης και ββ) με βάση ποιόν εθνικό κανόνα ή με ποια τεχνική μελέτη ή άλλη αποδεκτή επιστημονικά

μέθοδο αποδέχθηκε τον πίνακα με την αντιστοιχία χωρητικότητας δεξαμενοπλοίου και ελκτικής δύναμης ρυμουλκού πλοίου. Τέλος, επικαλούμενη την διάταξη του άρθρου 6 του υπ' αριθμ. 01 Γ.Κ.Λ., ισχυρίζεται ότι ο Κανονισμός θέτει ως μοναδική προϋπόθεση για να είναι ένα ρυμουλκό κατάλληλο για επιφυλακή και ρυμούλκηση την ιπποδύναμη και ότι ο κανονιστικός νομοθέτης έχει επιλέξει, ύστερα από σχετικές επιστημονικές μελέτες ως κατάλληλο κριτήριο που να εξασφαλίζει την ασφάλεια κατά τη διεξαγωγή των εργασιών ρυμούλκησης και επιφυλακής το κριτήριο της ιπποδύναμης. Ρητά δε έχει αποφύγει να αναφερθεί σε οποιοδήποτε άλλο κριτήριο όπως ηλικία, ο τύπος και η ελκτική ισχύς του ρυμουλκού, όπως κάνουν τα Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. με τις προδιαγραφές που θέτουν.

II. Νομοθετικό πλαίσιο

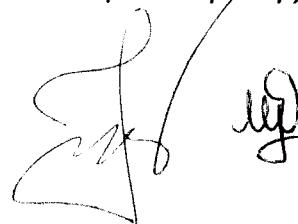
α. Ο νόμος 4150/2013 «Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου, Λιμένες, Ασφάλεια ναυσιπλοΐας,» (Α' 102), ο οποίος ορίζει, πλην άλλων, τα εξής:

Στο άρθρο 5 (υπό τον τίτλο «Αποστολή – Αρμοδιότητες του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής»): «1. Οι αρμοδιότητες του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής ασκούνται στο θαλάσσιο χώρο ευθύνης του, στα πλοία και στα πάσης φύσεως πλωτά ναυπηγήματα, στους δημόσιους και ιδιωτικούς λιμένες και στις λιμενικές ζώνες τους..... 2. Στην αποστολή του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής και στο χώρο ευθύνης του περιλαμβάνονται ιδίως: α) Η μέριμνα για την εξασφάλιση της δημόσιας τάξης που περιλαμβάνει την άσκηση της γενικής αστυνόμευσης, τροχαίας και ελέγχου της αλιείας. β) γ) Η διαμόρφωση όρων και η εξασφάλιση συνθηκών ασφαλούς ναυσιπλοΐας (maritime safety), σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες του Πολεμικού Ναυτικού για τα θέματα αρμοδιότητάς τους, ναυτικής ασφάλειας (maritime security), ασφαλούς διαχείρισης στα πλοία και τις λιμενικές εγκαταστάσεις, σύμφωνα με τις ισχύουσες Διεθνείς Συμβάσεις και Κανονισμούς και ο έλεγχος εφαρμογής του σχετικού θεσμικού πλαισίου, ε) Η μέριμνα για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος.....».

Στο άρθρο 71: «1. Για την απόκτηση άδειας ρυμουλκού λιμένος, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το ρυμουλκό πρέπει να είναι ηλικίας μικρότερης των είκοσι (20) ετών. 2. Ρυμουλκά που έχουν εφοδιαστεί από την

αρμόδια Λιμενική Αρχή με άδεια ρυμουλκού λιμένος δύνανται να αντικατασταθούν με άλλα νεότερης ηλικίας τηρουμένων των ορίων και των προϋποθέσεων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις. Ενδεχόμενες περαιτέρω τεχνικές προδιαγραφές μπορούν να καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου. 3. Από την ισχύ των διατάξεων του παρόντος άρθρου καταργείται κάθε διάταξη, κατά το μέρος που ρυθμίζει το συγκεκριμένο θέμα κατά διαφορετικό τρόπο».

β. Ο Κώδικας Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (ν.δ. 187/1973) ορίζει στο άρθρο 188 (υπό τον τίτλο «Ρυμούλκησης») ότι: «1. Η κατ' επάγγελμα ρυμούλκησης διενεργείται υπό ειδικών πλοίων, κεκτημένων άδειαν της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, εκδιδόμενην μετά σύμφωνον γνώμην της Επιθεωρήσεως Εμπορικών Πλοίων. 2. Οι όροι της έκδοσης της ως άνω άδειας, ο κανονισμός Ρυμούλκησης, οι περιπτώσεις υποχρεωτικής Ρυμούλκησης εντός λιμένων και όρμων ως και πάσα άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται δια Κανονισμού Λιμένος εκδιδόμενου υπό της Λιμενικής Αρχής κατά τη διαδικασία του άρθρου 156» και στο άρθρο 156 (υπό τον τίτλο «Έκδοση αστυνομικών διατάξεων»), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 του ν. 1940/1991 (Α' 40), ότι «Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων Διοικητικής Αστυνομίας των Λιμενικών Αρχών εκδίδονται, αστυνομικές διατάξεις, με τον τύπο των γενικών και ειδικών κανονισμών λιμένων, ως εξής: α) Οι γενικοί κανονισμοί λιμένων, που ρυθμίζουν κοινά για όλες τις Λιμενικές Αρχές θέματα εκδίδονται από τον Αρχηγό Λιμενικού Σώματος, εγκρίνονται από τον Υπουργό, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύουν στις περιοχές ευθύνης όλων των Λιμενικών Αρχών της Χώρας. β) Οι ειδικοί κανονισμοί λιμένων, που ρυθμίζουν τα σχετικά με τις ιδιομορφίες του κάθε λιμένα θέματα που δεν ρυθμίζονται από το γενικό κανονισμό λιμένα, εκδίδονται από τις οικείες Λιμενικές Αρχές και μετά από γνώμη του Νομάρχη, εκδίδονται από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι ειδικοί κανονισμοί λιμένων ισχύουν μόνο στην περιοχή ευθύνης της Λιμενικής Αρχής, που τους εκδίδει. Κατ'εξαιρέση για τους ειδικούς κανονισμούς λιμένα, που εκδίδονται από το Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά δεν απαιτείται γνώμη του Νομάρχη».

γ. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διατάξεως του άρθρου 156 του Κ.Δ.Ν.Δ. (ν.δ. 187/73) εκδόθηκε ο υπ' αριθμ. 01 Γενικός Κανονισμός Λιμένος «Περί ρυμουλκικών εργασιών λιμένος και ρυμουλκών λιμένος», που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 3131.1/01/21-04-1993 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 336), ο οποίος ορίζει, πλην άλλων, τα εξής:

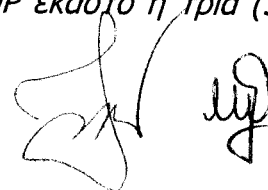
Στο άρθρο 1 (υπό τον τίτλο «Όρια ισχύος»): «ο παρών Γενικός Κανονισμός Λιμένα» ισχύει για τα λιμάνια, τους όρμους και τη θαλάσσια έκταση της περιοχής δικαιοδοσίας κάθε Λιμενικής Αρχής της χώρας, όπως αυτή καθορίζεται από τις κείμενες διατάξεις».

Στο άρθρο 2 (υπό τον τίτλο «Ορισμοί»): «1. Ρυμουλκό λιμένος είναι κάθε ρυμουλκό το οποίο εφοδιάζεται με άδεια της Λιμενικής Αρχής για τη διενέργεια ρυμουλκικών εργασιών στην περιοχή δικαιοδοσίας της. 2. Ρυμουλκική εργασία λιμένος είναι η προσφερόμενη από τα ρυμουλκά λιμένος κάθε είδους υπηρεσία, κυρίως η πραγματοποίηση ρυμουλκήσεων, πλευρίσεων και αποπλευρίσεων των καταπλεόντων και αποπλεόντων πλοίων, η παροχή υπηρεσιών επιφυλακής κλπ. 3. Ρυμουλκό επιφυλακής είναι το ρυμουλκό λιμένος το οποίο παραμένει σε ετοιμότητα πλησίον πλοίου κάθε κατηγορίας το οποίο, λόγω της καταστάσεώς του (μηχανική βλάβη, βλάβη πηδαλίου κλπ) ή του είδους του φορτίου που μεταφέρει ή φορτοεκφορτώνει, απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία ή μετά από απόφαση της Λιμενικής Αρχής να προσλάβει ρυμουλκό για την ασφάλεια παρακείμενων εγκαταστάσεων ή των διερχόμενων πλοίων. 4. Άδεια ρυμουλκού λιμένος είναι η χορηγούμενη από την Λιμενική Αρχή άδεια σε ρυμουλκό που πληροί όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό. 5. Ρυμουλκό ασφαλείας είναι το ρυμουλκό λιμένος το οποίο μετά από απόφαση της οικείας Λιμενικής Αρχής ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες του λιμένος τίθεται στη διάθεσή της, κανονικά επανδρωμένο, για την αντιμετώπιση εκτάκτου περιστατικού».

Στο άρθρο 4 (υπό τον τίτλο «Άδειες ρυμουλκών λιμένα – δικαιολογητικά»): «1. Για την απασχόληση ρυμουλκού σε ρυμουλκικές εργασίες λιμένος απαιτείται να εφοδιασθεί από τη Λιμενική Αρχή με άδεια ρυμουλκού λιμένος. 2. Για την απόκτηση της άδειας ρυμουλκού λιμένος το ρυμουλκό πρέπει να είναι ηλικίας μικρότερης των 20 ετών και ο πλοιοκτήτης

να υποβάλει στη Λιμενική Αρχή τα παρακάτω δικαιολογητικά: α).... β).... γ).... δ)..... 3. Ρυμουλκά που απασχολούνται με ρυμουλκικές εργασίες λιμένους αλλά ανήκουν ή εξυπηρετούν αποκλειστικά τις ανάγκες εγκαταστάσεων ιδιωτικών επιχειρήσεων (διυλιστηρίων κλπ) δεν υποχρεούνται να εφοδιασθούν με άδεια ρυμουλκού λιμένος. 4.....».

Στο άρθρο 6 (υπό τον τίτλο «Ρυμούλκηση πλοίων»): «1. Οι ρυμουλκήσεις των πλοίων που είναι υπόχρεα σε ρυμούλκηση διενεργούνται από ρυμουλκά ισχύος τετρακοσίων (400) τουλάχιστον ίππων. 2., 3., 4., 5. Ο προσδιορισμός του αριθμού των ρυμουλκών και η απαιτούμενη ιπποδύναμη κάθε χρησιμοποιούμενου ρυμουλκού για ρυμούλκηση πλοίου ανήκει στην αρμοδιότητα του πλοιάρχου του πλοίου, ο οποίος οφείλει να λάβει υπόψη τις ανάγκες ασφαλούς ρυμούλκησης και ιδιαιτέρως τις ελκτικές ικανότητες του πλοίου, την κατάσταση φόρτωσής του, τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες και τις εν γένει συνθήκες του λιμένος» και στο άρθρο 7 (υπό τον τίτλο «Ρυμουλκό επιφυλακής») ότι «1. Όπου από τις κείμενες διατάξεις προβλέπεται η πρόσληψη ρυμουλκού επιφυλακής το ρυμουλκό λιμένος που θα εκτελέσει την επιφυλακή θα πρέπει να έχει ισχύ ανάλογη με την χωρητικότητά του προς φύλαξη πλοίου κατά την εκτίμηση και με ευθύνη του Πλοιάρχου..... Για τον προσδιορισμό της ισχύος αυτής παρατίθεται ο κατωτέρω ενδεικτικός πίνακας: α) Για πλοία μέχρι 1.000 κοχ απαιτείται Ρ/Κ ισχύος τουλάχιστον 400 ΒΗΡ. β) Για 1001 μέχρι 2.500 κοχ απαιτείται Ρ/Κ ισχύος τουλάχιστον 500 ΒΗΡ. γ) Για 2501 μέχρι 5.000 κοχ απαιτείται Ρ/Κ ισχύος τουλάχιστον 600 ΒΗΡ. δ) Για 5001 μέχρι 10.000 κοχ απαιτείται Ρ/Κ ισχύος τουλάχιστον 900 ΒΗΡ. ε) Για 10.001 μέχρι 15.000 κοχ απαιτείται Ρ/Κ ισχύος τουλάχιστον 1000 ΒΗΡ. στ) Για 15.001 μέχρι 25.000 κοχ απαιτείται Ρ/Κ ισχύος τουλάχιστον 1500 ΒΗΡ. ζ) Για 25.001 μέχρι 40.000 κοχ απαιτείται Ρ/Κ ισχύος τουλάχιστον 1800 ΒΗΡ ή δύο (2) ρυμουλκά, συνολικής ισχύος 2000 ΒΗΡ. η) Για πλοία 40.001 μέχρι 55.000 κοχ απαιτείται ρυμουλκό τουλάχιστον 2200 ΒΗΡ ή δύο (2) ρυμουλκά, συνολικής ισχύος 2200 ΒΗΡ. θ) Για πλοία 55.001 - 70.000 κοχ απαιτείται ρυμουλκό τουλάχιστον 2500 ΒΗΡ ή δύο (2) ρυμουλκά συνολικής ισχύος τουλάχιστον 2500 ΒΗΡ. ι) Για πλοία 70.001 κοχ και άνω δύο (2) ρυμουλκά ισχύος τουλάχιστον 3500 ΒΗΡ έκαστο ή τρία (3)

τρία ρυμουκκά συνολικής ισχύος 7000 BHP..... 6. Με Ειδικό Κανονισμό Λιμένα, είναι δυνατόν κάθε Λιμενική Αρχή να ρυθμίζει το θέμα της ρυμούλκησης πλοίων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε λιμένα, την χωροταξική του διαμόρφωση, τα βυθίσματα, τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες, την πυκνότητα της θαλάσσιας κυκλοφορίας, το μήκος των πλοίων, τις ελκτικές ικανότητες των πλοίων κλπ». [Σημείωση: Η παράγραφος 6 προστέθηκε με το άρθρο 2 του υπ' αριθμ. 43 Γ.Κ.Λ., που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 2122/05/13-7-2006 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (B' 916)].

Στο άρθρο 8 (υπό τον τίτλο «Ρυμουκκό ασφαλείας»): «1. Η Λιμενική Αρχή δύναται να καθορίζει με απόφαση της κάθε μήνα, ανάλογα με τον αριθμό ρυμουκκών λιμένα και τις ειδικές συνθήκες της περιοχής, τον τρόπο και τον χρόνο φυλακής των ρυμουκκών ασφαλείας του λιμένος της. 2. Ειδικότερα για τις περιοχές Πειραιά και Θεσσαλονίκης και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση έκτακτων συμβάντων σε πλοία ή εγκαταστάσεις είναι υποχρεωτική η παραμονή, ενός τουλάχιστον ρυμουκκού ασφαλείας από ώρας 20.00 μέχρι 06.00 της επομένης. 3. Στην περίπτωση των προηγούμενων παραγράφων υπόκεινται όλα τα ρυμουκκά ισχύος τετρακοσίων (400) BHP και άνω, που διενεργούν ρυμουκκικές εργασίες τα οποία θα είναι κανονικά επανδρωμένα και θα τελούν υπό τις οδηγίες της οικείας Λιμενικής Αρχής. 4. Τα ρυμουκκά ασφαλείας μπορούν να απασχολούνται κατά τη διάρκεια της φυλακής τους σε ρυμουκκικές εργασίες, μετά από άδεια της Λιμενικής Αρχής με την προϋπόθεση ότι οι κυβερνήτες τους θα διατηρούν συνεχή επαφή με τη Λιμενική Αρχή, για την άμεση χρησιμοποίησή τους, εφόσον απαιτηθεί.».

γ. Επίσης, κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 156 Κ.Δ.Ν.Δ. (ν.δ.187/73) εκδόθηκε ο υπ' αριθμ. 59 Ειδικός Κανονισμός Λιμένα Θεσσαλονίκης «Όροι και προϋποθέσεις για την ασφαλή λειτουργία αγκυροβολίων φορτοεκφόρτωσης πετρελαιοειδών στο Β-ΒΔ όρμο Θεσσαλονίκης», που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 2121/16/30-11-2001 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (B' 1677), όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις που έγιναν δυνάμει των υπ' αριθμ 60 (B' 1148/2002), 62 (B' 722/2003), 63 (B' 704/2007) και 64 (B' 1761/2010) ομοίων Ε.Κ.Λ. Ο εν λόγω Κανονισμός ορίζει, πλην άλλων, τα εξής:

Στο άρθρο 1 (υπό τον τίτλο «όρια ισχύος»): «Ο Ειδικός αυτός Κανονισμός ισχύει στο Β-ΒΔ όρμο Θεσσαλονίκης που βρίσκονται τα αγκυροβόλια φορτοεκφόρτωσης πετρελαιοειδών», στο άρθρο 2 (υπό τον τίτλο «Εφαρμογή») ότι «Οι διατάξεις του Κανονισμού αυτού, εκτός εάν στις επιμέρους διατάξεις αυτού προβλέπεται διαφορετικά, εφαρμόζονται: α)....., β)....., γ) Στα ρυμουλκά λιμένα και ρυμουλκά επιφυλακής τα οποία είναι εφοδιασμένα με άδεια της Λιμενικής Αρχής για τη διενέργεια ρυμουλκικών εργασιών (πλοήγηση δεξαμενοπλοίων προς και από τα ναύδετα – αγκυροβόλια των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών) και επιφυλακής των δεξαμενοπλοίων» και στο άρθρο 4 (υπό τον τίτλο «Χωρητικότητες δεξαμενοπλοίων – Καιρικές συνθήκες – Ρ/Κ επιφυλακής») ότι «1..... 2. Αμέσως μετά την πρόσδεση δεξαμενοπλοίων στα ναύδετα των αγκυροβολίων, θα ορίζονται Ρ/Κ επιφυλακής για έκαστο δεξαμενόπλοιο. Τα Ρ/Κ επιφυλακής που θα επιλέγονται για το σκοπό αυτό θα πρέπει να έχουν ελάχιστες ιπποδυνάμεις σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΟΠΛΟΙΩΝ ΚΟΧ (GROSS)	ΙΠΠΟΔΥΝΑΜΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ Ρ/Κ
Μικρότερα ή ίσα των 1000	850	01
Άνω των 1000-2500	900	01
Άνω των 2.500-5.000	1.000	01
Άνω των 5.000-10.000	1.300	01
Άνω των 10.000-15.000	1.800	01
Άνω των 15.000-25.000	2.200	01
Άνω των 25.000-40.000	3.500	01
Άνω των 40.000-55.000	4.500	02
Άνω των 55.000-70.000	6.000	02
Άνω των 70.000-85.000	7.000	02

Στο άρθρο 5 (υπό τον τίτλο «Πλοήγηση δεξαμενοπλοίων»), ο ίδιος Κανονισμός, ορίζει στην παράγραφο 1 ότι για την πλοήγηση (πρόσδεση – απόδεση) των δεξαμενοπλοίων στα ναύδετα – νησίδα των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών, ο χρησιμοποιούμενος ελάχιστος αριθμός Ρ/Κ και η ελάχιστη ισχύς των μηχανών τους θα είναι όπως ορίζουν οι πίνακες που παρατίθενται, οι οποίοι αφορούν χωριστά την πρόσδεση και χωριστά την απόδεση, με

διαφοροποίηση σε καθένα από αυτούς αναφορικά με τις απαιτούμενες ιπποδυνάμεις (ΒΗΡ) και τον αριθμό των ρυμουλκών, και στην παράγραφο 2 ότι «2. Ο Πλοίαρχος του δεξαμενοπλοίου δύναται να προσλάβει, κατά την κρίση του, αριθμό Ρ/Κ μεγαλύτερο ή Ρ/Κ ισχύος μεγαλύτερης των αναγραφόμενων στους παραπάνω πίνακες, αναλόγως των επικρατουσών συνθηκών».

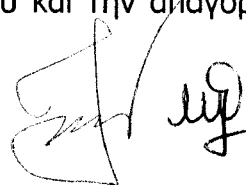
III. Ερμηνεία κρισίμων διατάξεων

α. Ο Κώδικας Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (ν.δ. 187/1973), στο Μέρος Τρίτο αυτού (άρθρα 136 επ.), υπό τον τίτλο «Αστυνομία λιμένων και παραλίων», προσδιορίζει τις γενικές αρμοδιότητες διοικητικής αστυνομίας των Λιμενικών Αρχών (άρθρο 141), ρυθμίζει συναφή θέματα σε σχέση με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των Αρχών αυτών (άρθρα 142 έως 155), παρέχει νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση «αστυνομικών διατάξεων» (άρθρο 156) και προβλέπει κυρώσεις κατά των παραβατών των διατάξεων αυτών (άρθρο 157). Ειδικότερα, το άρθρο 156 του ίδιου Κώδικα, στο οποίο παραπέμπει και η διάταξη του άρθρου 188, ως προς τη διαδικασία εκδόσεως άδειας ρυμούλκησης και του Κανονισμού ρυμούλκησης, προβλέπει την έκδοση Γενικών και Ειδικών Κανονισμών Λιμένων. Οι Γενικοί Κανονισμοί ρυθμίζουν κοινά για όλες τις Λιμενικές Αρχές θέματα, εκδίδονται από τον Αρχηγό του Λιμενικού Σώματος, εγκρίνονται από τον Υπουργό Ναυτιλίας, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύουν στις περιοχές ευθύνης όλων των Λιμενικών Αρχών της Χώρας, ενώ οι Ειδικοί Κανονισμοί ρυθμίζουν τα σχετικά με τις ιδιομορφίες του κάθε λιμένα θέματα, που δεν ρυθμίζονται από τον Γ.Κ.Λ., εκδίδονται από τις οικείες Λιμενικές Αρχές, εγκρίνονται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Αιγαίου και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Περαιτέρω, το άρθρο 141 του ΚΔΝΔ ορίζει ότι «*Αι λιμενικαί Αρχαί, εν τη ενασκήσει της αστυνομικής αρμοδιότητος: α) ρυθμίζουν την κίνησιν, την στάθμευσιν, την μεθόρμησιν και την αγκυροβολίαν, την ασφάλειαν, υγιεινήν, καθαριότητα και την τάξιν εν γένει εν τη περιφέρεια των.... β).....*».

β. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 156 ΚΔΝΔ, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 του ν. 1940/1991 (Α' 40),

εκδόθηκε ο υπ' αριθμ. 1 Γ.Κ.Λ., ο οποίος εν συνεχεία τροποποιήθηκε με τον υπ' αριθμ 43 όμοιο (Β' 916). Σύμφωνα με όσα ορίζονται στον εν λόγω Γ.Κ.Λ, ως ρυμουλκό λιμένος νοείται κάθε ρυμουλκό λιμένος εφοδιασμένο με άδεια της Λιμενικής Αρχής, για τη διενέργεια ρυμουλκικών εργασιών στην περιοχή δικαιοδοσίας της, ως τέτοιων νοουμένων των υπηρεσιών πραγματοποίησης ρυμουλκήσεων, πλευρίσεων και αποπλευρίσεων των καταπλεόντων και αποπλεόντων πλοίων και των υπηρεσιών επιφυλακής, ενώ ως ρυμουλκό επιφυλακής νοείται το ρυμουλκό λιμένος, που παραμένει σε ετοιμότητα πλησίον πλοίου κάθε κατηγορίας, το οποίο, λόγω της καταστάσεώς του (μηχανική βλάβη, βλάβη πηδαλιού κλπ) ή του είδους του φορτίου που μεταφέρει ή φορτοεκφορτώνει, απαιτείται να προσλάβει ρυμουλκό για την ασφάλεια παρακείμενων εγκαταστάσεων ή των διερχόμενων πλοίων (άρθρο 2 παρ. 1,2 και 3). Τέλος ως ρυμουλκό ασφαλείας χαρακτηρίζεται το ρυμουλκό λιμένος, το οποίο κατόπιν αποφάσεως της οικείας Λιμενικής Αρχής αναλόγως των ειδικών συνθηκών του λιμένος τίθεται στη διάθεσή της για την αντιμετώπιση εκτάκτου περιστατικού. Τον τρόπο δε και τον χρόνο φυλακής των ρυμουλκών ασφαλείας του λιμένος δύναται να καθορίζει μηνιαίως η οικεία Λιμενική Αρχή, λαμβάνουσα υπόψη της τον αριθμό των ρυμουλκών λιμένα και τις ειδικές συνθήκες της περιοχής, ενώ όσον αφορά την περιοχή της Θεσσαλονίκης είναι υποχρεωτική η παραμονή ενός τουλάχιστον ρυμουλκού ασφαλείας από ώρας 20.00 έως 06.00 της επομένης. Τα εν λόγω ρυμουλκά μπορούν, κατόπιν αδείας της Λιμενικής Αρχής να απασχολούνται, κατά τη διάρκεια της φυλακής τους, σε ρυμουλκικές εργασίες υπό την προϋπόθεση της συνεχούς επαφής τους με τη Λιμενική Αρχή (άρθρο 2 παρ. 4 και άρθρο 8).

Για την απασχόληση ρυμουλκού σε ρυμουλκικές εργασίες απαιτείται άδεια της Λιμενικής Αρχής, με εξαίρεση τα ρυμουλκά που ανήκουν ή εξυπηρετούν αποκλειστικά τις ανάγκες εγκαταστάσεων ιδιωτικών επιχειρήσεων (διυλιστήρια κλπ), τα οποία δεν είναι υποχρεωμένα να εφοδιάζονται με τη σχετική άδεια (ΝΣΚ 276/2005), για την απόκτηση της οποίας απαραίτητη προϋπόθεση είναι το ρυμουλκό να είναι ηλικίας μικρότερης των είκοσι (20) ετών (άρθρο 71 ν. 4150/2013), χωρίς όμως να τίθεται περαιτέρω όριο ηλικίας όσον αφορά την απόσυρσή του και την απαγόρευση

δραστηριοποίησης σε ρυμουλκικές εργασίες (άρθρο 4 παρ. 1 και 2). Περαιτέρω τίθεται ως ελάχιστο όριο ισχύος των ρυμουλκών αυτό των τετρακοσίων (400) ίππων και ορίζεται ο πλοίαρχος του πλοίου ως αρμόδιος προς λήψη της απόφασης προσδιορισμού του αριθμού των ρυμουλκών και της απαιτούμενης ιπποδύναμης καθενός εξ αυτών για ρυμούλκηση πλοίου, κατόπιν στάθμισης των αναγκών ασφαλούς ρυμούλκησης και ιδιαιτέρως των ελκτικών ικανοτήτων του πλοίου, της κατάστασης φόρτωσής του και των επικρατουσών εν γένει συνθηκών του λιμένος (άρθρο 6 παρ. 1 και 5). Εξάλλου, αναφορικά με το ρυμουλκό επιφυλακής, υπάρχει πρόβλεψη ότι το ρυμουλκό λιμένος που θα εκτελέσει την επιφυλακή θα πρέπει να έχει ισχύ ανάλογη με την χωρητικότητα του προς φύλαξη πλοίου, για τον προσδιορισμό δε της ισχύος αυτής παρατίθεται ενδεικτικός πίνακας, ενώ ο τελικός προσδιορισμός της ισχύος του προσλαμβανομένου ρυμουλκού έγκειται στην εκτίμηση και ευθύνη του πλοιάρχου (άρθρο 7 παρ. 1).

γ. Επίσης, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 156 ΚΑΝΔ εκδόθηκε και ο υπ' αριθμ. 59 Ε.Κ.Λ. Θεσσαλονίκης, όπως τροποποιήθηκε εν συνεχεία, ο οποίος ορίζει τους όρους και προϋποθέσεις ασφαλούς λειτουργίας των αγκυροβολίων φορτοεκφόρτωσης πετρελαιοειδών στον Β-ΒΔ όρμο Θεσσαλονίκης. Ο εν λόγω Κανονισμός ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι τυγχάνει εφαρμογής στα ρυμουλκά λιμένα και ρυμουλκά επιφυλακής τα εφοδιασμένα με σχετική άδεια της Λιμενικής Αρχής, για τη διενέργεια ρυμουλκικών εργασιών (πλοήγηση δεξαμενοπλοίων προς και από τα ναύδετα – αγκυροβόλια των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών) και επιφυλακής των δεξαμενοπλοίων (άρθρο 2), καθώς και ότι μετά την πρόσδεση των τελευταίων στα ναύδετα των αγκυροβολίων, θα ορίζονται ρυμουλκά επιφυλακής για καθένα δεξαμενόπλοιο, τα οποία θα επιλέγονται για τον σκοπό αυτό με βάση ελάχιστες ιπποδυνάμεις, όπως αυτές προσδιορίζονται στον σχετικό πίνακα, όπου προβλέπεται η αντιστοιχία αριθμού ρυμουλκών επιφυλακής και ισχύος αυτών, σε σχέση με την χωρητικότητα των δεξαμενοπλοίων (άρθρο 4 παρ. 2). Επίσης, αναφορικά με την πλοήγηση (πρόσδεση-απόδεση) των δεξαμενοπλοίων στα ναύδετα-νησίδα των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών, παρατίθεται πίνακας όπου προβλέπεται η αντιστοιχία αριθμού ρυμουλκών και

οι ελάχιστες ιπποδυνάμεις αυτών, σε σχέση με την χωρητικότητα των δεξαμενοπλοίων, ενώ ορίζεται ρητώς ότι είναι στην διακριτική ευχέρεια του πλοίαρχου του δεξαμενοπλοίου να προσλάβει αριθμό Ρ/Κ μεγαλύτερο ή Ρ/Κ ισχύος μεγαλύτερης των αναγραφόμενων στους παραπάνω πίνακες, ανάλογα με τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες.

δ. Εξ όσων αναπτύχθησαν ανωτέρω καθίσταται προφανές ότι οι εν προκειμένω ενδιαφέροντες Κανονισμοί, που αφορούν στα ρυμουλκά λιμένος την εκτέλεση ρυμουλκικών εργασιών, επέχουν ισχύ νόμου και οι διατάξεις τους είναι υποχρεωτικώς εφαρμοστέες. Υποχρέωση συμμορφώσεως, εξ άλλου, παράγουν και οι ρυθμίσεις των Λιμενικών Αρχών κατά την άσκηση της κατά το άρθρο 141 του ΚΔΝΔ αρμοδιότητάς τους. Επομένως, η εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛ... Α.Ε» μπορεί, στα πλαίσια των αρχών της οικονομικής ελευθερίας και ανάπτυξης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, να επιλέγει, με στόχο την επίτευξη μεγίστων συνθηκών ασφαλείας των θαλασσιών εγκαταστάσεών της και του προσωπικού της, καθώς και την προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος, ρυμουλκά πλοία, που έχουν εφοδιασθεί με νόμιμη άδεια της Λιμενικής Αρχής και εκτελούν υπηρεσίες πρόσδεσης/απόδεσης και επιφυλακής των δεξαμενοπλοίων τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες της στις θαλάσσιες εγκαταστάσεις της στον ΒΔ όρμο του λιμένα Θεσσαλονίκης, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι η επιλογή της αυτή, η οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση, καθόσον αφορά στις ελάχιστες απαιτήσεις των ρυμουλκών που η ίδια θέλει να χρησιμοποιεί, εκφράσθηκε και γνωστοποιήθηκε ενημερωτικά στις Κοινοπραξίες, εκ προοιμίου και κατά τρόπο γενικό, εγκλωβίζεται υποχρεωτικώς εντός του πλαισίου που θέτουν οι διατάξεις των επίμαχων Κανονισμών και οι ρυθμίσεις των Λιμενικών Αρχών κατά την άσκηση της κατά το άρθρο 141 του ΚΔΝΔ αρμοδιότητάς τους, υπό την έννοια ότι η εταιρεία του ερωτήματος μπορεί μεν να επιλέγει ελευθέρως ρυμουλκά, που πληρούν τις απαιτήσεις της, για την εκτέλεση ρυμουλκικών εργασιών, καθώς και ρυμουλκά εξ εκείνων που ορίσθηκαν από τη Λιμενική Αρχή ως ρυμουλκά ασφαλείας και επιφυλακής, εφόσον, όμως, και στις δύο περιπτώσεις, υπάρχουν τέτοια πλοία και δεν παραβιάζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις που τίθενται από τους Κανονισμούς και οι ρυθμίσεις των Λιμενικών

Αρχών. Έτσι, δεν μπορεί να επιλέξει άλλο ρυμουλκό εκτός των ορισθέντων προς επιφυλακή, αν αυτά δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις της.

IV. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων επί του υποβληθέντος ερωτήματος προσήκει η ανωτέρω (παράγραφος III. δ.) αναλυτικώς διδομένη απάντηση.

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

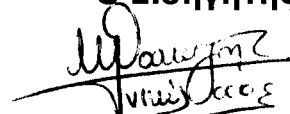
Αθήνα, 13- 12 - 2013

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΕΡ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΥΚΑΖΗΣ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ